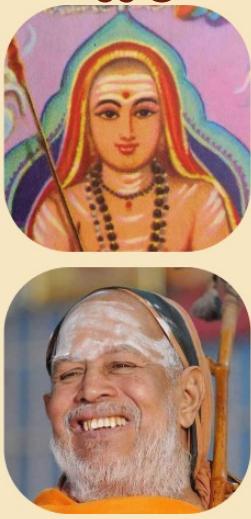

పార పార శంకర

ఓం

జయ జయ శంకర

శ్రీ-వేదవ్యాసాయ నమః

శ్రీమద్-ఆద్య-శంకర-భగవత్మాద-పరంపరాగత-
మూలామ్మాయ-సర్వజ్ఞ-పీరం శ్రీ-కాంచీ-కామకోటి-పీరం
జగద్గురు-శ్రీ-శంకరాచార్య-స్వామి-శ్రీమర-సంస్థానమ్

శ్రీమరీయ-పంచాంగ-సదః వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా చ

॥ విశ్వావసు-కుంభ-ఫాల్గున-పూర్ణిమా - చంద్ర-గ్రహణమ్॥

రాహు-పుచ్ఛ-(“కేతు”-)గ్రస్తమ్। 3-మార్చి-2026।

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

9884655618

8072613857

vdspsabha@gmail.com

vdspsabha.org

గ్రహణ-సమయః కార్యక్రమశ్చ | మార్పు 3

స్వర్ణః	21:57	ఆరంభ-స్నానమ్ (సంకల్పః), తర్వాతమ్ (సంకల్పః), జపః నిమీలనమ్ = దానమ్ (సంకల్పః)
నిమీలనమ్	16:34★	
మధ్యమ్	17:03★	
ఉన్నీలనమ్	17:33★	
మోక్షః	18:47	మోక్ష-స్నానమ్ (సంకల్పః)

గ్రహణ-పూర్తతా-ఆరంభః, ఉన్నీలనమ్ = గ్రహణ-పూర్తతా-సమాప్తిః

గ్రహణ-ప్రమాణమ్ - పూర్తమ్

పీడితాని నక్షత్రాణి				
పూర్వ-ప్రోఫ్టపదా★, శతభిషక్త, ఉత్తర-ప్రోఫ్టపదా, పునర్వసుః, విశాఖా				
(ప్రాచీన-వాక్య-గణిత-దృష్ట్యా ఇమాని అపి - శతభిషక్త, త్రవిష్టా, ఆద్రా, స్వాతీః)				
పీడితాః రాశయః				
అధికమ్	కుంభః★	మీనః	కటకః	వృశ్చికః
మధ్యమ్	మిథునమ్	సింహః	తులా	మకరః

(★ = గ్రహణకాలికమ్)

(శాంతి-శోకాః)

ఏషాం రాశీనాం శుభ-ఫలమ్ - మేషః, వృషభః, కన్యా, ధనుః।

Contributors

Guidance: Brahmashri Sundararama Vajapeyi; **Compilation:** Brahmashri Shriramana Sharma; **Typesetting:** Prof Karthik Raman; **Technical assistance:** Smt Vidya Jayaraman; **Reference assistance:** Chi Nidhishvara Shrauti

Translations – English: Brahmashri Dr T Vasudevan, **Telugu:** Brahmashri Thanjavur Venkatesan, **Malayalam:** Vidvan Vasudevan Nambudiri, **Kannada:** Dr Ramprasad, **Hindi:** Kum Vanchitha Bharanidharan

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపొలన-సభా

ఈ గ్రహణానికి గమనికలు

ఆహార నియమాలు

- ఒక జామము అనేది పగలు లేక రాత్రిలో నాలుగవ వంతు (సుమారుగా 3 గంటలు).
- మొదటి రోజు పగటి పూట మధ్యాహ్నానికి (సుమారు 12 గంటలకు) ముందు భోజనం చేయవచ్చును.(అఖండ) భారతదేశములో అత్యంత పశ్చిమ ప్రాంతాలలో ఉన్న కొన్ని చోట్లలో (నారాయణ సరోవరం, కరాచి) ఆ పగటి పూట ఉదయం మొదటి జాము (సుమారు 09:45) వరకు భోజనము చేయవచ్చును.
- అందున ఆరోజు చేయవలసిన పౌర్ణామీ తిథి శ్రాద్ధాన్ని మరుసటి నాడు (పాండ్యమి నాడు) చేయాలి.
- ఆ నాడు రాత్రి ఆహారం తీసుకొనరాదు.
- ఆహారం చేయకుండా ఉండడం వీలు కాని పిల్లలు, వృద్ధులు మొదలగు వారు వీలైనంత వరకు సూర్య అస్తమననానికి ముందే గంజి లాంటి అల్పాహారం తీసుకోవడం ఆనవాయితీ.
- కచ్చితంగా గ్రహణ సమయములో ఆహారము చేయరాదు.

సరైన గ్రహణ అనుష్ఠాన సమయం

- నవీన ప్రచురణలు ఈ గ్రహణం యొక్క సమయంగా 20:58 నుండి 02:25 వరకు చూపుతున్నాయి. కాని అది కంటికి కనిపించని అపచ్ఛాయ గ్రహణ గ్రహణ స్తుధిని కలిపినది. 21:57 నుండి 01:26 వరకు అనేదే కంటికి కనిపించే ప్రచ్ఛాయ గ్రహణ స్థితియొక్క సరైన, అనుష్ఠాన యోగ్యమైన గ్రహణ సమయం.

ఇక తరువాత భారతములో కనిపించే గ్రహణములు

- తదుపరి చంద్ర గ్రహణము ఆరు నెలల తర్వాత వర్తమాన విశ్వావసు వత్సర కుంభ ఫాల్గున పౌర్ణామీ (2026 మార్చి 03) సాయంకారం.
- తదుపరి సూర్య గ్రహణము ఇక రెండు సంవత్సరాలు తర్వాత ప్లవంగ వత్సరం కటక ఆషాఢ అమావాస్య (2027 ఆగష్టు 02).

⇒ ప్రయోగః

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

జ్యోతిష్య వివరములు

- భూమియొక్క నీబి చంద్రుని పై పడుట చేత చంద్రగ్రహణం ఏర్పడును. అందువలన మనం ఏ చోటనుండు చూస్తున్నామో దానిని బట్టి చంద్ర గ్రహణ ప్రారంభ ముగింపు కాలములు మారదు.
- చంద్రుని నీడ భూమిపై పడుట చేత సూర్యగ్రహణం ఏర్పడును. ఆ నీడ భూమిపై జరుగుట చేత ప్రతి ఒక్క చోటను సూర్య గ్రహణ ప్రారంభ ముగింపు కాలము మారుబడును.
- అమావాస్య-ప్రథమ లేక పౌర్ణమి-ప్రథమ తిథుల సంధికి పర్వ అని పేరు.
- పూర్తి భూమిని తీసుకుంటే ఈ పర్వకు ముందుగా అమావాస్యలో ఒక చోట ప్రారంభించి ఇంకొక చోట పూర్తియగును. కానీ సూచించబడిన ఊరి విషయము వేఱు. ప్రాద్యున్నే ఏర్పడే గ్రహణము అమావాస్యకు లోపలే పాంచమికు ముందే ముగించవచ్చు. సాయంకాలం ఏర్పడే గ్రహణము అమావాస్యకు తర్వాత కూడా పాంచమియందు ప్రారంభము గావచ్చును.

□

- చంద్ర గ్రహణానికయతే పూర్తి భూమికి ఒకే ప్రారంభ ముగింపు సమయము గావున ఎప్పుడూ కూడా పర్వకు ముందుగా పౌర్ణమిలో ప్రారంభమై తర్వాత పాంచమియందు ముగించును.
- గ్రస్త ఉదయ విషయములో మన ఊర్లో సూర్యుడో చంద్రుడో ఉదయ అగుటకు ముందుగానే గ్రహణము ప్రారంభమగును. అయితే ఉదయం తర్వాతే మనకు చూడవచ్చు అనేది మనకి తెలిసినదే.
- గ్రస్త అస్తమన విషయములో మన ఊర్లో సూర్యుడో చంద్రుడో అస్తమనము అయిన తర్వాత గ్రహణము పూర్తియగును. అయితే అస్తమనము వరకే మనము చూడవచ్చును అనేది మనకి తెలిసినదే.
- చంద్రగ్రహణ విషయములో (సూర్యుని ఒక భాగం మాత్రమే దాచబడును) భూమియొక్క ఉపచాయతో మన కంటికి కనిపించే విధముగా చంద్రుని రంగు మారదు. అందువలన దీనికి అనుష్ఠానము లేదు.

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

📞 9884655618 📲 8072613857 📩 vdspsabha@gmail.com 🌐 vdspsabha.org

భోజన నియమాలు

- సూర్యగ్రహణము సంభవించే రుహమునకు నాలుగు రుహములు (≈ 12 గంటలు) ముందుగా ఎటువంటి ఆహారము చేయరాదు. చంద్రగ్రహణమునకు మూడు రుహములు (≈ 9 గంటలు) ముందుగా చేయరాదు.
- సూర్య గ్రస్త ఉదయానికి ముందు రాత్రిసమయములోను చంద్ర గ్రస్త ఉదయ ముందు పగటి సమయములోను ఆహారం చేయరాదు.
- సూర్యగ్రస్త అస్తమనానికి తర్వాత రాత్రిపూటను చంద్రగ్రస్త అస్తమనానికి తర్వాత పగటిపూటను ఆహారము చేయరాదు.
- బాలురు (≈ 7 వయస్సు) వృద్ధులకు (≈ 70 వయస్సు) వ్యాధియస్థులకు ఈ నియమము లేదు. ఈ విధమున పూర్తిగా నిరాహారముగా ఉండలేని వాళ్ళు పాలు, పండ్లు వంటి లఘువైన ఆహారమును స్వీకరించవచ్చును. గ్రహణమునకు ముందు రుహములో (≈ 3 గంటలు) అది కూడా నిషేధమే.
- ఎవ్వరూ కూడా కచ్చితముగా గ్రహణ పుణ్యకాలములో ఆహారము చేయరాదు.
- ఈ నియమాలు తల్లి పాలు త్రాగే పసిబిడ్డలకు వర్తించవు. దీనిని బట్టి బిడ్డలు వయస్సు అనుసరించు కోవచ్చు.
- నీళ్ళు, పక్వముకాని పదార్థములు వీటి శుద్ధి కొరకు వాటిపై దర్శలు వేసియుంచేది పెద్దల సాంప్రదాయకము. అలా ఉంచిన పదార్థాలను గ్రహణానంతరం వాడుకోవచ్చును. కానీ గ్రహణ సమయానికి పూర్వమే వండిన పదార్థములు పనికిరావు.

అనుష్ఠాన ప్రారంభము

- గ్రహణ ఆరంభానికి ముందుగానే మడివస్త్రములు, వైదిక కర్మనుష్ఠానానికి కావలసిన ఆసనము, పంచపాత్ర ఉధరిణి, పళ్ళెములు వీటిని సిద్ధపరుచుకోవలెను. తిలతర్పణములు వదిలడు వారు వాటికి కావలసిన తిలములు, దర్శలు, పుస్తకములు వీటిని సిద్ధపరుచుకోవలెను.

- గ్రహణము ప్రారంభమైన తరువాత సచేలముగా (కట్టుకున్న వస్త్రముతో) స్నానము చేయవలెను. వైదిక కర్మానుష్ఠానానికి కావలసిన శుభ్రమైన నీళ్ళు సిద్ధపరుచుకోవలెను. మడివస్త్రములు ధరించుకోవలెను.

గ్రహణ ఆశోచము

- గ్రహణము విడిచిన పిదప స్నానము చేయువరకు జపతపముల సామగ్రి తప్ప మిగిలిన వస్తువులను తాకరాదు. ముఖ్యముగా పడకలు/గుడ్లలను తాకరాదు. తాకినచో వాటిని తడిసిన పిదపే ఉపయోగించవలెను. దీనినే గ్రహణాశోచము అందురు.
- మిగిలిన ఆశోచము అనగా జాత/మృతాశోచములు కలీగిన వాళ్ళు కూడా గ్రహణ సమయమున వైదిక కర్మానుష్ఠానానికి కావలసిన శుద్ధి పొందుదురు. కావున వాళ్ళు కూడా యథావత్తుగా ఆచరించవలెను. రజస్వల స్త్రీలకు కూడా వేరే నీళ్ళతో స్నానము కలదు.

గ్రహణ శ్రాద్ధము

- గ్రహణ కాలమున పితృ శ్రాద్ధ తర్వాతములు కచ్చితముగా ఆచరించవలెను. రాత్రిలో సంభవించే చంద్రగ్రసణమునకు కూడా ఇదే నియమము.
- సూర్యగ్రహణ విషయములో అమావాస్య శ్రాద్ధము/తర్వాతము చేసే రోజున వస్తే రెండు సిద్ధాంతాలు ఉన్నాయి.
- పలు గ్రంథములలో గ్రహణ శ్రాద్ధము కూడా అమావాస్య శ్రాద్ధము వలనే ఎట్లనగా స్త్రీ వర్గమును భర్తతో కలిపి తృప్తి పరుచుట మాత్రమే గానీ ప్రత్యేక వరణము లేదు. అట్లయితే గ్రహణ శ్రాద్ధము మాత్రమే.
- ఇంకొక సంప్రదాయములో గ్రహణ శ్రాద్ధములో (అమావాస్య శ్రాద్ధములో కాదు) స్త్రీ వర్గమునకు విడిగా వరణము చేయవలను అని ఉన్నది. అట్లయితే గ్రహణ శ్రాద్ధము మరియు అమావాస్య శ్రాద్ధము రెండూ విడివిడిగా చేయవలెను.
- ఎవరెవరు ఏ సంప్రదాయ ప్రకారం గ్రహణశ్రాద్ధము చేయుదురో దాని ప్రకారం నిర్ణయము చేసుకోవలసినది.

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

📞 9884655618 📲 8072613857 📩 vdspsabha@gmail.com 🌐 vdspsabha.org

- కృష్ణ పక్షంలో గ్రహణ శ్రాద్ధన్ని ఆచరించే ఆచారం ఉంది, అంటే సూర్య గ్రహణ విషయంలో అమావాస్య తిథి ముగినే ముందు మరియు చంద్ర గ్రహణ విషయంలో పొర్చుమి తిథి ముగిసిన తర్వాత. కృష్ణ పక్షం పితృలతో సంబంధం కలిగి ఉండట దీనికి కారణం కావచ్చు. కానీ అమావాస్య తిథి తర్వాత ఒకరి స్థలంలో ప్రారంభమయ్యే సూర్య గ్రహణం విషయంలో (మునుపటి "జ్యోతిషశాస్త్ర వివరాలు" విభాగం చూడండి) ఇది చెల్లదు. అదే విధంగా, ఉదయం లేదా అస్తమయం సమయంలో సంభవించే గ్రహణం విషయంలో, అది కృష్ణ పక్షంలో (తగినంతగా) కనిపించకపోయినా అది చెల్లకపోవచ్చు. కాబట్టి, అందుబాటులో ఉన్న సమయానికి అనుగుణంగా దీన్ని చేయాలి.
 - గ్రహణం నాడున చేయవలసిన ప్రత్యాభ్యిక శ్రాద్ధన్ని మరుసటి నాడు ఆచరించవలసి రావచ్చు. దీనిని గురించిన వివరాలు పంచాంగాలలో మరియు మనం ఇంతకు ముందు అందించిన “ఈ గ్రహణం కోసం గమనికలు” విభాగంలో ఉన్నవి.
- పుణ్యకాలములో చేయవలసినవి/చేయరానివి**
- గ్రహణ సమయమున వృథా కార్యములు చేయటను తోసిపుచ్చండి. ఇది ప్రార్థన అనుష్ఠానములకు తగిన సమయం.
 - సంధ్యా కాలము గ్రహణము ఏర్పడినచో మధ్యలో సంధ్యావందనము అవశ్యముగా చేయవలెను. సూర్య ఉదయ అస్తమనములకు ముందుగా అర్ఘ్యము ఇచ్చిన తర్వాత జపములు చేయవలెను.
 - గ్రహణ సమయమున చేసేడి జపము ఎక్కువ రెట్లు ఫలితములు ఇచ్చును. మంత్రోపదేశము స్వీకరించుటకు మంచి తరుణము ఇది.
 - గ్రహణ కాలమున నిదురించుట శారీరకమైన ప్రకృతి వైపరీత్యాలు చేయరాదు. కావున మలమూత్ర విసర్జనలు ముందుగానే చేసుకొన వలెను.
 - గ్రహణ పుణ్యకాలమందు చేసే దానములు మిక్కిలి ఫలితములు ఇచ్చును. కావున వీలయినంత దానములు చేయవలెను.
 - గ్రహణ పుణ్యకాలమందు సర్వ జలాశయములు స్నానాది అనుష్ఠానములకు గంగనీటితో సమానమగును. వేదపండితులందరూ బ్రహ్మతో కాని వ్యాసునితో సమానం.

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

📞 9884655618 📲 8072613857 📩 vdspsabha@gmail.com 🌐 vdspsabha.org

దానములన్నియూ భూదానానికి సమానం. అన్ని ఊర్లు కురుక్కేతానికి సమానం. కావున ఎక్కుడ ఉన్నా స్నాన దాన జపాది అనుష్టానములను చేయవలెను.

- అష్టదిక్కాలకులను గ్రహణ దోష నివారణకు సంబంధించిన ప్రార్థన స్తోత్రమును పరించవలెను. ఆ స్తోత్రము క్రింద ఇవ్వబడినవి.
- కాలపరిమాణములో చిన్ని గ్రహణ విషయములో ఎంత సాధ్యమో వాటిని చేయవలెను. తక్కువ పక్షముగా సంక్లేపమైన సంకల్పము చెప్పి ప్రారంభ స్నానము చేసి దానము ఎత్తి పెట్టవచ్చును. గ్రహణార్థాద్ధ / తర్వాత సంకల్పాన్ని అయినా పుణ్యకాలము లోపల చేసినయేడల మిగిలినవి పుణ్యకాలము పూర్తి అయినా చేయవచ్చును.
- గ్రహణాన్ని ప్రత్యేకముగా చూడరాదు. వస్తుమును అడ్డుగా పెట్టి చూడవచ్చును. నీటీలోనో తైలములోనో ప్రతిఫలింప చేసి చూడవచ్చును.
- గర్భిణీ స్త్రీలు సూర్య/చంద్ర కాంతి తన శరీరములో పడకుండా ఇంటి లోపల ఉండవలెను. కావున వాళ్ళు పై చెప్పిన విధముగా కూడా గ్రహణాన్ని చూడరాదు. గర్భములోనున్న శిశు రక్షణ కొరకు భగవన్నామ జపం, స్తోత్రములు పరించవలెను.
- గ్రహణము విడిచిన తరువాత కట్టుకున్న బట్టలతో మోక్షస్నానము చేయవలెను. ఈ మోక్ష స్నానము చాల ముఖ్యమైనది. లేనిచో తరువాత వచ్చే గ్రహణము వరకు ఆశోచము వదలదు.
- గ్రస్త అస్తమన విషయములో జ్యోతిష శాస్త్ర ప్రకారం చెప్పబడిన మోక్షకాలానికి తర్వాత మోక్షస్నానము చేయవలెను. పిదప జౌపాసనము సర్వబలి మొదలగు స్మారక అనుష్టానములు సాయందోహం మొదలైన శ్రోత అనుష్టానములు చేయవలెను.
- గ్రహణ శాంతి/పరిషోధం
- ఏ రాశి నక్షత్రాలలో గ్రహణం సంభవిస్తుందో వీటిలో పుట్టినవాళ్ళు సాధ్యమైతే మరునాదు హోమ రూపమైన శాంతి చేసుకోవలెను.
- జన్మ రాశినుండి 3, 6, 10, 11వ రాశులలో గ్రహణం సంభవిస్తే శుభ ఘలం దెరకుతుంది. 2, 5, 7, 9వ రాశులలో సంభవిస్తే కొత అశుభ ఘలం దెరకుతుంది. 1, 4, 8, 12వ రాశులలో సంభవిస్తే ఎక్కువ అశుభ ఘలం దెరకుతుంది.

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

- దీనే గ్రహణ రాశితో చెబుతే: 11, 8, 4, 3వ రాశులుకి శుభ ఫలం. 12, 9, 7, 5వ రాశులుకి కొత అశుభ ఫలం. 1, 10, 6, 2వ రాశులుకి ఎక్కువ అశుభ ఫలం.
- ఏ నక్షత్రంలో గ్రహణము సంభవించునో దానికి ముందు వెనుక నక్షత్రములు 10వ (అనుజన్మ) 19వ (త్రిజన్మ) నక్షత్రములకు అశుభ ఫలము సంభవించును.
- అశుభ ఫలం దొరకుతున్న రాశి/నక్షత్రములో జన్మించిన వాళ్ళకు పూర్వ కర్తృ స్వభావమును అనుసరించి రాబోయే శ్రమములు సూచించబడుచున్నది. కావున వాళ్ళ మిక్కిలి ప్రయత్నముతో పూర్వోక్తమైన గ్రహణ అనుష్టానలుని మళ్ళి పరిహారాన్ని చేసుకోవలెను.
- సులభైన పరిహార పద్ధతి క్రింద ఇవ్వబడినది.

పుణ్యకాలనిర్ణయము

- సూర్య చంద్రులను మేఘం మొదలగు కారణాలవల్ల చూచుటకు వీలుకానియెడల జ్యోతిష్య శాస్త్ర తీర్మానాన్ని అనుసరించి ప్రారంభం ముగుంపు వరకు పుణ్యకాలము.
- గ్రస్తోదయ విషయములో సూర్యుడో చంద్రుడో ఉదయమైన తర్వాతే పుణ్యకాలము. గ్రస్త అస్తమన విషయములో సూర్యుడో చంద్రుడో అస్తమనము అగు వరకే పుణ్యకాలము. ఎట్లనగా గ్రహణము కంటికి తెలిసే సమయం పుణ్యకాలము.
- గ్రస్త అస్తమన విషయములో పుణ్యకాలము పూర్తి అయినా కూడా ముందుగా ప్రారంభించిన సంధ్యా జపాన్ని చేయవచ్చును.
- గ్రహణతర్వణాన్ని కృష్ణపక్షమున చేయవలెను అని ఆచారం. కానీ ముందుగా చెప్పిన ప్రకారము అమూవాస్య పూర్తి అయిన తరువాత కూడా సూర్యగ్రహణము ప్రారంభించడానికి సాధ్యమున్నందు వలన పైగా చంద్రుని గ్రస్తామన విషయములోని ఉది ఎల్లపుడూ సాధ్యము అని చెప్పలేదు. కానీ గ్రహణము సంభవించినది కావున అనుష్టానం ఆవశ్యకం. కనుక కృష్ణపక్షము లేకపోయినా చేయవలెను.
- సూర్యగ్రహణము ఆదివారంనాడు లేక చంద్రగ్రహణము సోమవారంనాడు (సోమవారం అస్తం నుండి మంగళవారం ఉదయం వరకు) వచ్చిన యెడల దానికి చూడామణి గ్రహణము అని పేరు. ఇది మిక్కిలి ఫలములను ఇచ్చును.

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

📞 9884655618 📲 8072613857 📩 vdspsabha@gmail.com 🌐 vdspsabha.org

ఇచ్చట ఇవ్వబడిన ఉదయ/అస్తమన కాలములు మన సంప్రదాయ ప్రకారం గణించబడినవి. క్షితిజానికి దగ్గర ఉన్న గాలి వలన కిరణాలు వంకర ఆవడంతో ఈ అపవర్తనాన్ని తీసుకోలేదు. ఎందుకంటే ఆ పరిమాణాన్ని మనం ముందుగా తీర్మానించ లేము. కొత్త ముద్రణలో ఇంచుమించుగా అపవర్తనాన్ని గణించి ఉదయాన్ని కొన్ని నిమిషాలు ముందుగాను అస్తమనాన్ని కొన్ని నిమిషాలు తర్వాత చూపడమైనది. అనుష్టానానికి సంప్రదాయ సిద్ధమైన కాలాన్ని ఎంచుకోండి.

॥గ్రహణ-ఆరంభ-స్నాన-సంకల్పః॥

ఆచమనమ్ | శుక్లాంబరథరం + శాంతయే | ప్రాణాయామః |

॥ స్వల్పకాల-గ్రహణే లఘు-సంకల్పః ॥

మమోపాత్త-సమస్త-దురిత-క్షుయ-ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర-ప్రీత్యర్థం భారత-వర్షే

భరత-ఖండే (_____ -నద్యాః _____ తీరే / _____ -పుణ్య-తీరే)

విశ్వావసు-నామ-సంవత్సరే ఉత్తరాయణే శిశిర-బుతో కుంభ-ఫాల్గున-మాసే కృష్ణ-పక్షే

ప్రథమాయం శుభతిథో భౌమవాసరయుక్తాయాం పూర్వఫల్యాన్ని-నక్షత్రయుక్తాయాం

ధృతి-యోగయుక్తాయాం బాలవ-కరణయుక్తాయామ్ ఏవం-గుణ-విశేషణ-విశిష్టాయామ్

అస్యాం ప్రథమాయం శుభతిథో -

చంద్ర-గ్రహణ-పుణ్య-కాలే గ్రహణ-ఆరంభ-స్నానమ్ అహం కరిష్యో |

॥ దీర్ఘకాల-గ్రహణే మహో-సంకల్పః ॥

తదేవ లగ్నం సుదినం తదేవ తారాబలం చంద్రబలం తదేవ |

విద్యాబలం దైవబలం తదేవ లక్ష్మీపతేరంప్రియుగం స్వరామి ||

అపవిత్రః పవిత్రో వా సర్వపస్థాగతోఽపి వా |

యః స్వరేత్పుండరీకాక్షం స బాహ్యభ్యంతరః శుచిః ||

మానసం వాచికం పాపం కర్మణా సముప్సార్థితమ్ |

శ్రీరామః స్వరణేనై వ్యపోహతి న సంశయః ||

శ్రీరామ రామ రామ |

తిథిర్విష్టస్తథా వారో నక్షత్రం విష్టోరేవ చ |

యోగశ్చ కరణం చైవ సర్వం విష్టముయం జగత్ ||

శ్రీహరే గోవింద గోవింద గోవింద |

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

మమోపాత్తు-సమస్త-దురిత-క్షయ-ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర-ప్రీత్యర్థమ్,

శ్రీ-భగవతుః విష్ణోః నారాయణస్య అచింత్యయా అపరిమితయా శక్త్యై బ్రియమణస్య మహాజలోఘన్య మధ్యే పరిభ్రమతామ్ అనేకకోటిబ్రహ్మండానామ్ ఏకతమే పృథివీ-అప్-తేజో-వాయు-ఆకాశ-అహంకార-మహాద్-అవ్యక్తిః ఆవరణైః ఆవృతే అస్మిన్ మహాతి బ్రహ్మండ-కరండ-మధ్యే చతుర్భుజ-భువన-అంతరతే భూ-మండలే జంబూ-ప్లక్ష-శాక-శాల్యలి-కుశ-క్రోంచ-పుష్పురాఖ్య-సప్త-దీప-మధ్యే జంబూ-దీపే భారత-కింపురుష-హరి-ఇలావృత-రమ్యక-హిరణ్యయ-కురు-భద్రాశ్వ-కేతుమాలాఖ్య-నవ-వర్ష-మధ్యే భారత-వర్షే ఇంద్ర-చేరు-తామ్ర-గభస్తి-నాగ-సౌమ్య-గంధర్వ-చారణ-భరతాఖ్య-నవ-ఖండ-మధ్యే భరత-ఖండే సుమేరు-నిషద్-హేమకూట-హిమాచల-మాల్యవత్-పారియాత్రక-గంధమాదన-కైలాస-వింధ్యాచలాది-అనేకపుణ్యశైలానాం మధ్యే దండకారణ్య-చంపకారణ్య-వింధ్యారణ్య-వీళ్లారణ్య-శేతారణ్య-వేదారణ్యాది-అనేక-పుణ్యారణ్యానాం మధ్యే కర్మభూమౌ రామసేతుకేదారయోః మధ్యే భాగీరథీ-యమునా-నర్వదా-త్రివేణీ-మలాపహరిణీ-గౌతమీ-కృష్ణవేణీ-తుంగభద్రా-కావేర్యాది-అనేక-పుణ్యానది-విరాజితే ఇంద్రప్రస్త-యమప్రస్త-అవంతికాపురీ-హస్తినాపురీ-అయోధ్యాపురీ-ద్వారకా-మధురాపురీ-మాయాపురీ-కాశీపురీ-కాంచీపుర్యాది-అనేకపుణ్యపురీ-విరాజితే -

సకల-జగత్-ప్రమ్మః పరార్థద్వయ-జీవినః బ్రహ్మణః ద్వితీయ-పరార్థే పంచాశద్-అబ్బాదో ప్రథమే వర్షే ప్రథమే మానే ప్రథమే పక్షే ప్రథమే దివసే అహ్ని ద్వితీయే యామే తృతీయే ముహూర్తే స్వాయంభువ-స్వారోచిష-ఉత్తమ-తామన-రైవత-చాక్షుషాఖ్యేము పట్టు మనుషు అతీతేము సప్తమే వైవస్వత-మన్యంతరే అష్టావింశతితమే కలియుగే ప్రథమే పాదే అస్మిన్ వర్తమానే వ్యాపహరికాణాం ప్రభవాదీనాం షష్ఠోః సంవత్సరాణాం మధ్యే

విశ్వామసు-నామ-సంవత్సరే ఉత్తరాయణే శిశిర-బుతో కుంభ-ఫాల్యున-మానే కృష్ణ-పక్షే ప్రథమాయాం శుభతిథో భోమవాసరయుక్తాయాం పూర్వఫల్యునీ-నక్షత్రయుక్తాయాం ధృతి-యోగయుక్తాయాం బాలవ-కరణయుక్తాయామ్ ఏవం-గుణ-విశేషణ-విశేషాయామ్ అస్యాం ప్రథమాయాం శుభతిథో -

అనాది-అవిద్యా-వాసనయా ప్రప్రతమానే అస్మిన్ మహాతి సంసారచక్కే విచిత్రాభీః కర్మగతిభీః విచిత్రాసు యోనిషు పునఃపునః అనేకధా జనిత్వా కేనాపి పుణ్యకర్మ-విశేషణ ఇదానీంతన-మానుష-ద్విజజన్మ-విశేషం ప్రాప్తవతః మమ -

జన్మాభ్యాసాత్ జన్మప్రభృతి ఏతత్-క్షణ-పర్యంతం బాల్యే కొమారే యావనే మధ్యమే వయసి వార్ధకే చ జాగృత్-స్వప్న-సుషుప్తి-అవస్థాను మనో-వాక్-కాయాఖ్య-

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

త్రికరణచేష్టయా కర్మంద్రియ-జ్ఞానేంద్రియ-వ్యాపారైః సంభావితానామ్ ఇహ జన్మని
జన్మాంతరే చ జ్ఞానాజ్ఞాన-కృతానాం మహాపాతకానాం మహాపాతక-అనుమంతృత్యాదీనాం
సమపాతకానామ్ ఉపపాతకానాం మలినీకరణానాం గర్వధన-ఆదాన-ఉపజీవనాదీనామ్
అపాత్రీకరణానాం జాతిభ్రంశకరాణాం విహితకర్మత్యాగ-నిందితసమాచరణాదీనాం జ్ఞానతః
సకృత్ కృతానామ్ అజ్ఞానతః అసకృత్ కృతానాం సర్వోషాం పాపానాం సద్యః అపనోదనార్థం

—
మహగణపత్యాది-సమస్త-వైదిక-దేవతా-సన్నిధౌ (_____ -నద్యః హర్యే /
దక్షిణే / పశ్చిమే / ఉత్తరే తీరే / _____ -పుణ్య-తీర్థే) చంద్ర-గ్రహణ-పుణ్య-కాలే
గ్రహణ-ఆరంభ-స్వానమ్ అహం కరిష్యా (అప ఉపస్థుత్యా)

గంగా గంగేతి యో బ్రూయాద్యేజనానాం శత్రైరపి|
ముచ్యతే సర్వపాపేభో విష్ణులోకం స గచ్ఛతి||

గంగే చ యమునే చైవ గోదావరి సరస్వతి|
సర్వదే సింధు కావేరి జలేషస్మిన్ సన్నిధిం కురు||

అతిక్రూర మహాకాయ కల్పాంతదహనోపమ|
బైరవాయ నమస్తుభ్యమ్ అనుజ్ఞాం దాతుమ్ అర్థసి||
(ప్రోక్షణ-మంత్రాః/స్వాన-మంత్రాః)

(స్వాత్మా వస్తుం ధృత్వా కులాచారవత్ పుండ్రధారణం చ కృత్వా ఆచమ్య జపం కుర్యాత్।)

॥తర్వణ-సంకల్పః॥

అపవిత్రః పవిత్రో వా + పుణ్యతిథో

(ప్రాచీనావీతీ) గోత్రాణామ్ + పుణ్యతిథో

చంద్ర-గ్రహణ-పుణ్య-కాలే వర్ణద్వయ-పిత్రాన్ ఉద్ధిశ్య తిల-తర్వణం కరిష్యా।

॥గ్రహణ-పరిహసః॥

పీడితాని నక్షత్రాణి

పూర్వ-ప్రోఫ్టపదా★, శతభిషక్త, ఉత్తర-ప్రోఫ్టపదా, పునర్వనుః, విశాఖా

(ప్రాచీన-వాక్య-గణిత-దృష్ట్యా ఇమాని అపి - శతభిషక్త, త్రపిష్టా, ఆర్ద్రా, స్వాతీ)

పీడితాః రాశయః

అధికమ్	కుంభః★	మీనః	కటకః	వృశ్చికః
మధ్యమ్	మిథునమ్	సింహః	తులా	మకరః

(★ = గ్రహణకాలికమ్)

ఇంద్రోఽనలో దండధరశ్చ రక్షః ప్రాచేతసో వాయు-కుబేర-శర్వాః|
మజ్జన్ము-బుయ్యే మమ రాశి-సంస్థే చంద్రోపరాగం శమయంతు సర్వో||

ముందు చెప్పిన రాశి/నక్షత్రాలలో పుట్టినవాళ్ళు పరిహసం చేసుకొనవలెను. పై శ్లోకాన్ని ఒక బట్టలోనో తాటాకులోనో వ్రాసి స్వల్పమైన ఆపృతి చేసి గ్రహణ సమయమున నుదుట కట్టుకొనవలెను.

గ్రహణము చంద్రునికి.చంద్రునికి ప్రీతికరమైనది వడ్లు.

కనుక గ్రహణము ముగించిన తర్వాత శ్లోకము వ్రాసిన తాటిఱుని ఈ ద్రవ్యములతో సహదానము చేయవలెను.

క్రింది ఎనిమిది శ్లోకములను వీలైనంత వరకు పారాయణ చేయండి.

॥పరిహస-స్తోత్రమ్॥

యోఽసౌ వజ్రధరో దేవః ఆదిత్యానాం ప్రభుర్గృతః|
సహస్రనయనః శక్తః గ్రహాపీదాం వ్యపోహతు||1||

ముఖం యః సర్వదేవానాం సప్తార్ధిరమితద్యతిః|
చంద్రసూర్యోపరాగోత్థామ్ అగ్నిః పీడాం వ్యపోహతు||2||

యః కర్మసాక్షీ లోకానాం యమో మహిషాహాసః|
చంద్రసూర్యోపరాగోత్థాం గ్రహాపీదాం వ్యపోహతు||3||

రక్షోగణాధిపః సాక్షాత్ ప్రలయానలసన్నిభః|
ఉగ్రః కర్మాలో నిరబుతిః గ్రహాపీదాం వ్యపోహతు||4||
వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

నాగపాశదరో దేవః సదా మకరవాహనః |
వరుణో జలలోకేశో గ్రహాపీడాం వ్యపోహతు||2||

యః ప్రాణరూపో లోకానాం వాయుః కృష్ణమృగఫ్రియుః |
చంద్రసూర్యపరాగోత్థాం గ్రహాపీడాం వ్యపోహతు||3||

యోఉనొ నిధిపతిరేవః ఖద్గశూలదరో వరః |
చంద్రసూర్యపరాగోత్థం కలుషం మే వ్యపోహతు||4||

యోఉనొ శూలదరో రుద్రః శంకరో వృషభవాహనః |
చంద్రసూర్యపరాగోత్థం దోషం నాశయతు ద్రుతమ్||5||

॥దాన-సంకల్పః॥

మమోపాత్త + ప్రీత్యర్థం గోత్రోద్భవస్య / గోత్రోద్భవాయూః నక్షత్రే
రాశో జాతస్య / జాతాయూః -శర్వణః/-నామ్మః/-నామ్మాః చంద్ర-
గ్రహణ-కాలిక-రాశి-నక్షత్రాది-సూచితతయా సంభావితస్య సర్వవిధస్య అనిష్టస్య
పరిహరార్థం యథాశక్తి హిరణ్యదానం కరిష్యే।

హిరణ్యగర్భ-గర్భస్థం హేమబీజం విభావసోః |
అనంత-పుణ్య-ఫలదమ్ అతః శాంతిం ప్రయచ్చ మే॥

గోత్రోద్భవస్య / గోత్రోద్భవాయూః నక్షత్రే రాశో జాతస్య /
జాతాయూః -శర్వణః/-నామ్మః/-నామ్మాః చంద్ర-గ్రహణ-కాలిక-రాశి-
నక్షత్రాది-సూచితతయా సంభావితస్య సర్వవిధస్య అనిష్టస్య పరిహరార్థమ్ ఇదం హిరణ్యం
సదక్షిణాకం సతాంబూలం బ్రాహ్మణాయ — తుభ్యమ్ / మనసా ఉద్ధిష్టాయ / యస్తై కస్తై
చిద్ — అహం సంప్రదదే న మమ॥

॥మోక్ష-స్మాన-సంకల్పః॥

మమోపాత్త-సమస్త-దురిత-క్షయ-ద్వారా శ్రీపరమేశ్వర-ప్రీత్యర్థం చంద్ర-గ్రహణ-మోక్ష-
స్మానం కరిష్యే।

వేద-ధర్మ-శాస్త్ర-పరిపాలన-సభా

📞 9884655618 📨 8072613857 📨 📩 vdspsabha@gmail.com 🌐 vdspsabha.org